

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_625
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Komunikační a slohová výchova
Autor, spoluautor:	Mgr. Petra Lefanová
Název DUMu:	Prostěsdělovací funkční styl
Pořadové číslo DUMu:	5
Stručná anotace:	Prezentace seznamuje žáky s prostěsdělovacím funkčním stylem. Zabývá se základními znaky stylu – funkcí, formou, jazykovými prostředky, větnou stavbou.
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 65-42-M/02 Cestovní ruch, 66-41-L/01 Obchodník
Metodický pokyn:	Prezentace slouží jako doplněk pro výklad učitele. Otázky mohou žáci zpracovat písemně, případně mohou sloužit jako kontrolní test.
Výsledky vzdělávání:	Žák vysvětlí základní znaky prostěsdělovacího funkčního stylu, chápe jeho podstatu.
Vytvořeno dne:	4. 8. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

PROSTĚSDĚLOVACÍ FUNKČNÍ STYL

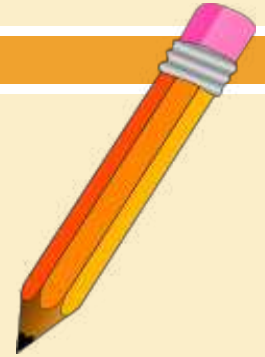
Prostěsdělovací funkční styl – hovorový styl

- uplatňuje se ve všech projevech běžného každodenního kontaktu
- v běžné komunikaci
- v neoficiálních veřejných nebo neveřejných projevech
- důležité je rozlišit **formálnost** nebo **neformálnost** projevu

FUNKCE:

- prostě sdělná, informační
- předávání základních informací

Prostěsdělovací funkční styl

FORMA

- převládá **mluvená** forma – dialog

ZNAKY

- projevy vázané na konkrétní komunikační situaci
- častý přímý fyzický kontakt
- časté **neverbální vyjadřování**
- spontánní
- nepřipravené
- různorodé jazykové prostředky
- **emocionalita a expresivita** (šíleně pěkný film, strašně dobré jídlo)

Prostěsdělovací funkční styl

JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY

- různé útvary národního jazyka, často nespisovné
- hovorová čeština
- obecná čeština
- nářečí
- **frazémy** (př. v pohodě, je to super, bomba, nemám problém...)
- časté částice, odkazovací a ukazovací zájmena
- užívání tzv. **parazitních výrazů** (vycpávek) – slova nemají sdělnou hodnotu – př. prostě, takže, teda, ...

Prostěsdělovací funkční styl

JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY

- **kontaktové výrazy** (př. hele, poslyš, koukej, vid'...)
- univerbizace výrazů (př. spacák, panelák,...)
- nespisovná výslovnost

VĚTNÁ STAVBA

- jednoduchá, členění na krátké úseky
- často nezřetelné hranice výpovědí
- dodatečné připojování větných členů
- **subjektivní pořádek slov** (na začátku výpovědi je jádro sdělení, nová informace – u objektivního pořádku je to naopak)

Prostěsdělovací funkční styl – SLOHOVÉ ÚTVARY

Mluvené útvary:

- **telefonní hovor**

rychlé sdělení informací, stručnost, věcnost

- **mluvený dialog**

ustálené formulace – přivítání, pozdravy, seznámení, představování

- **přípitek a blahopřání** – slavnostní příležitosti (narozeniny, svatba, promoce, výročí,...)

- **vyjádření soustrasti** – stručné, s citovým zabarvením

- **omluvy a odmítnutí** – užití zdvořilých formulací

Prostěsdělovací funkční styl – SLOHOVÉ ÚTVARY

Psané útvary:

- **dopis**
- **pozvánka**
- **oznámení** (př. svatební)
- **parte** – kombinace oznámení a zprávy
- **SMS-zprávy, chaty, e-mailová komunikace**
- **jízdní řády** – základní informace o dopravních spojích
- **dotazník** (př. průzkum reklamy, dopravní průzkum)

Závěrečný malý test

1. Najděte synonymní výraz pro pojem prostěsdělovací styl.
2. Bude volba jazykových prostředků během formální a neformální komunikace stejná?
3. Proč je slohový útvar *parte* kombinací oznámení a zprávy.
4. Jakou funkci mají slohové útvary prostěsdělovacího stylu?
5. Uveďte příklady neverbální komunikace, kterou užíváme během dialogu.

Zdroj

- SOCHROVÁ, Marie. *Český jazyk v kostce pro SŠ*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2010. ISBN 978-80-253-0950-6.
- MUŽÍKOVÁ, Olga. *Odmaturuj z českého jazyka*. 2. vyd. Brno: DIDAKTIS spol. s r. o., 2002. ISBN 80-86285-36-7.
- HOFFMANNOVÁ, Jana, JEŽKOVÁ, Jaroslava, VAŇKOVÁ, Jana. *Komunikace a sloh: Učebnice českého jazyka pro střední školy*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-780-9.
- obrázky ze sady klipartů -<http://www.pdclipart.org/index.php>